

Informationsblad

Nummer 2 . 97

April 1997

Inventering av våtmarkfågel-faunan vid Angarnsjöängen 1978 -1996

Av Kjell Eriksson och Svante Söderholm

Här redovisas nu den mångåriga inventeringen av Angarnsjöängens våtmarkfågelfauna. Inventeringen påbörjades redan vid mitten av 1970-talet, med ett något mindre antal inventerade fågelarter. Från 1978 har närmast samtliga våtmarksarter inventerats.

Under dessa år har flera personer medverkat vid inventeringsarbetet, bl a Jan Andersson och Erik Koppe. Huvuddelen av arbetet har utförts av Kjell Eriksson samt under senare år av Svante Söderholm.

Orsaken till inventeringen var att få uppgifter om våtmarkfågelfaunan inför den restaurering av Angarnsjöängen som diskuterades sedan många år tillbaka.

En misslyckad restaurering av sjöängen genomfördes vid mitten av 1980-talet. Denna medförde, ganska omgående, en betydande försämring för många fågelarter vid Angarnsjöängen.

En ny restaurering, med helt andra åtgärder, kunde dock genomföras under hösten 1992, och stod klar inför häckningssäsongen 1993. Effekten på fågelfaunan blev direkt succéartat god. Ett flertal arter ökade markant, och skrattmåsen återkom som häckfågel. Rödbena och Svarttärna blev nya häckfåglar vid sjöängen.

Några typiska "igenväxningsarter" minskade, inte väntat, markant.

Ett antal år efter denna restaurering kan följande noteras: Svarthakedoppingen har återkommit som häckfågel med något par. Grågässen ökar starkt. (För gässen gäller antal bserverade kullar som antal häckande par.) Kanadagåsen har stagnerat och 1996 saknades arten som häckfågel.

Sim- och dykänder har ökat markant. Ett par bläsand häckade 1996 och hona med kull kunde ses fram på sommaren i samband med Svante Söderholms noggranna inventeringar. Även åren 1978 och 1980 höll ett bläsandpar till vid Angarnsjöängen under artens verkliga häckningstid, men någon kull kunde inte ses sommardag, i den då igenvuxna sjöängen.

Brunanden, som på andra håll minskar, har ökat markant vid Angarnsjöängen efter restaureringen. Att parräkning inte är en överskattning, visar de 9 olika brunandkullar! som Svante räknade under sommaren 1996. Minskningen av knipa under de två senaste åren är skenbar. Under tidigare år var antalet tillsynes häckande, stationära par under häckningstid helt orimligt höga. Från och med 1995 har antalet räknade knipkullar fått utgöra antalet häckande par. Denna utvärderingsmetod bör dock ge ett alltför lågt antal häckande par.

Sothönan visar en explosionsartad ökning efter restaureringen. Föregående vinters stränghet kan dock medföra stora svängningar mellan åren.

Tofsviporna har minskat markant under de två senaste åren. Orsaken kan till stor del bero på att ett högre vattenstånd hölls i sjöängen under dessa år, i samband med att viporna började häcka, i jämförelse med åren 1993 och 1994. En ökning av antalet häckande vipor på åkrarna kring sjöängen tyder på detta men den begynnande igenväxningen av sjöängen är säkert också en orsak till minskningen.

Skrattmåsen återkom som häckfågel efter restaureringen och har visat en uppgång - dock med markant minskning under 1996. Stora svängningar i bestånden förekom dock även tidigare men arten tycks ha stora problem med minken numera.

Efter restaureringen 1992 har efterhand ett ökat bete kommit till stånd runt Angarnsjöängen. Detta har medfört allt bättre förutsättningar för bl a ängspiplärka och framförallt för gulärta. Notera ökningen av antalet revir mellan åren 1992 och 1996!

Angående inventeringens förutsättningar och utvärderingsmetoder - se Angarngruppens meddelande nr 20 från 1989.

Sammanställning på nästa uppslag

- Teckenförklaring: ? arten ej inventerad
** arten ej inventerad, men mkt fåtalig
* endast översiktligt inventerad. Ej jämförbar med föregående års inventeringar
■ Vattenrall, ej inventerad men arten har minskat markant sedan mitten av 1980-talet
■* Vattenrall, ej inventerad (omöjligt?) Arten visade dock en markant uppgång under 1993 jämfört med senare år
?* Vattenrall, ej inventerad, troligen omöjligt. Antal par minimisiffra baserad på slumpmässiga observationer av juv fåglar eller permanenta revir.

Uppgifterna i artikeln eller tabellen får ej användas utan tillstånd av inventerarna, Kjell Eriksson och Svante Söderholm.

